

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastruktur-
departementet

Effektiva sanktioner inom luftfarten

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Inledningsvis kan Åklagarmyndigheten konstatera att det är välkommet med en översyn av regelverket. Förslagen föranleder emellertid följande synpunkter.

Av promemorian (se s. 77) kan utläsas att med oaktsamhet i 13 kap. 6 a § luftfartslagen och 13 kap. 1 § luftfartsförordningen avses endast medvetet risktagande. Denna inskränkning av det straffbara området – i förhållande till vad som typiskt sett avses med oaktsamhet – framgår dock inte av författningsförslagen, som endast undantar ringa oaktsamhet. Frågan om vilken grad av oaktsamhet som krävs för straffansvar bör därför besvaras på ett tydligare sätt i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I promemorian argumenteras för en lösning vad avser vårdslöshet i lufttrafik som liknar den för vårdslöshet i trafik enligt 1 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott; ansvar ska enbart vara förbehållet beteenden som är vårdslösa i egentlig mening. Exempelvis avses inte varje manövreringsmisstag kunna utgöra vårdslöshet. Den utformning som bestämmelsen i förslaget har fått ger emellertid utrymme för att ansvar kan komma ifråga vid all oaktsamhet som inte är ringa. Istället skulle en formulering kunna övervägas som tydliggör att den straffvärda handlingen utgörs av ett medvetet risktagande eller annars varit allvarligt oaktsam.

Åklagarmyndigheten vill även passa på att lyfta två närliggande frågor som inte direkt behandlas i promemorian.

Det är idag möjligt för åklagare att omhänderta flygcertifikat enligt 4 kap. 21 § luftfartslagen på motsvarande sätt som en åklagare kan omhänderta ett körkort med stöd av körkortslagen. Möjligheten att omhänderta körkort utnyttjas ytterst sällan, om ens någonsin. Frågan är under vilka förutsättningar som det skulle vara praktiskt verkningsfullt för en åklagare att omhänderta ett flygcertifikat. I de fall då ett omhändertagande i efterhand skulle vara aktuellt, vilket får antas vara fallet då en åklagare fattar beslut,

bör enligt Åklagarmyndighetens uppfattning istället en återkallelse ske genom beslut av den behöriga myndigheten, Transportstyrelsen. Att omhänderta ett flygcertifikat är därtill en förvaltningsrättslig åtgärd som är främmande för Åklagarmyndighetens kärnverksamhet. Myndigheten skulle därför gärna se att luftfartslagen ändras så att åklagare inte längre får besluta om omhändertagande av flygcertifikat.

Åklagarmyndigheten vill också peka på de problem som finns kopplade till transporter av farligt gods inom luftfarten. Brister vid sådana transporter är idag inte möjliga att lagföra då det bakomliggande regelverket inte är allmänt tillgängligt och inte heller avfattet på svenska (jfr "Laserpekaren II" NJA 2017 s. 157 och "Laserpekaren III" NJA 2019 s. 577). Brister vid sådana transporter kan få långtgående konsekvenser och det är otillfredsställande att lagen (2006:263) om transport av farligt gods inte kan tillämpas vid lufttransporter.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Mikael Björk, efter föredragning av kammaråklagaren Johan Bülow.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Mikael Björk

Johan Bülow

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättschefen

Biblioteket